

STICHTING RADIOGEMEENTE
PREEK UIT HET CONTACTBLAD JAARGANG 44 NR 1

Schriftlezing:

LUCAS 2 : 1 – 7

2 SAMUËL 19: 32 –41

JEREMIA 14 : 8 EN 41 : 17

"DE HERBERG VAN HET GELUK"

DOOR KLAAS DE BOER

Ja, lieve mensen, het was zomaar een vraag aan tafel tijdens een quiz: "Is *De Herberg van het Zesde Geluk* nu een film of een boek." Het antwoord was: allebei. Eén van mijn kinderen zei: "Daar heb ik nog nooit van gehoord." En toen vertelde ik dat emotionele verhaal van Gladys Aylword, dat dienstmeisje uit Engeland. Zij was door God geroepen om zendelinge te worden en ze wilde naar China gaan. Jarenlang had ze gespaard voor de overtocht. En dan gaat ze naar China en dan begint ze daar, om het hart van de boeren te winnen, een herberg in een afgelegen dorpje in de binnenlanden. Ze helpt arme mensen die hulp nodig hebben en ze lenigt nood en pijn. En... ze heeft plaats genoeg.

Dan moet ze vluchten en na een barre tocht redt ze honderd kinderen van de Jappen. Dat hele verhaal is verfilmd. Een prachtig verhaal van een heldhaftige vrouw.

Eén van mijn kleinkinderen zat erbij en die vroeg: "Opa, wat is nu een herberg?" Dan ga je al snel het verhaal van Jezus vertellen wat in de Bijbel staat, dat er geen plaats was in de herberg. Wij hebben vanmorgen deze indrukwekkende geschiedenis maar weer eens gelezen, dit eenvoudige verhaal. Als je het in de Nieuwe Bijbelvertaling leest, staat er niet meer *herberg*, maar dan staat er: "... omdat er voor hen geen plaats was in het nachtverblijf van de stad." Met die vertaling ben ik een vertrouwde figuur kwijtgeraakt, namelijk de herbergier. Ik stelde me hem altijd voor als een hele norske man met een bitse vrouw. Ik zag ook op de achtergrond nog een kwade, blaffende hond. Nee, niet vriendelijk. Zo werd Jozef en Maria de deur gewezen. Geen plaats in de herberg. Zo is die herberg een symbool geworden voor een onherbergzame wereld.

"Daarna trok de koning voort naar Gilgal, en Kimham trok met hem mee."

2 Samuël 19 : 40a

Dat die herberg er uit vertaald is, kan ik goed begrijpen. Immers, de Zoon van God is niet in het Hilton geboren. De Zoon van God is niet in een Vijfsterren gelegenheid geboren. Nee, er staat geen woord over "de rode loper uit in het Koninkrijk!" voor de Zoon van God. Er staat een heel eenvoudig woord: een nederig onderkomen, een nachtopvang. Dat staat in de Bijbel geschreven. En Maria legde Hem in een voederbak, omdat voor hen geen plaats was in het nachtverblijf van de stad, de herberg.

Ja, de herberg komt vaker in de Bijbel voor. Die wordt ook in het Lucasevangelie genoemd. U kent natuurlijk het verhaal van de Barmhartige Samaritaan, die die man verzorgt die door rovers is overvallen. En van die Samaritaan had je natuurlijk nooit verwacht dat hij die uitgeschudde Joodse man verzorgt, op zijn ezel laadt en naar de herberg rijdt. "Zorg voor hem. En als u meer kosten maakt, zal ik ze op mijn terugreis vergoeden." Ja, in de Nieuwe Vertaling is die herberg ook weer weggeschreven. Het is *logement* geworden.

Maar komt de herberg nog meer voor in de Bijbel? Daarom heb ik dat gedeelte uit Jeremia gelezen. "Wees niet als een plaatsgenoot die in een herberg zijn intrek neemt." Dat is een gebed van Jeremia. Het volk Israël had zwaar gezondigd en God wil Zijn handen losmaken van dat volk. Maar Jeremia zegt: "Ga toch alsjeblieft niet bij ons weg! Neem alstublieft Uw intrek niet in een herberg waar je maar een paar uur of een nacht verblijft. In een herberg zitten immers de voorbijgangers, de trekkers, de reizigers?" Ja, als Jozef misschien met een paar lappen van honderd euro had gezwaaid en als die herbergier geweten had dat Maria de moeder van de Messias zou worden, ja, dan, dán was er plaats geweest in die herberg om even te overnachten. Geen plaats in de herberg.

"... en zij (Johanen, het leger en het volk) trokken heen en hielden halt te Geruth-Kimham, dat bij Bethlehem ligt ..."

Jeremia 41 : 17

Er zat één van de oudere kinderen bij toen we praatten over herbergen. "Wás er in Bethlehem wel een herberg?" Ik zei: "Jazeker, dat staat toch in Lucas 2, geen plaats in de herberg?" En toen ik zo aan het lezen was in de Bijbel, vond ik iets heel belangrijks, iets moois. Misschien dat u het niet weet, maar het is prachtig om te weten, het verhaal van koning David die moest vluchten voor Absalom.

Toen is hij geholpen door een man, een zekere Barzillai, een vermogend man. En als David later die Barzillai weer ontmoet, zegt hij: "Ga met mij mee naar Jeruzalem. Daar zal ik het je terugbetalen. Dan zal ik je wat geven. Ik zal goed voor je zorgen." Maar de man zegt: "Nee, ik ben al te oud, al over de tachtig. Weet je wat je doet? Neem nu mijn knecht Kimham mee." Dan neemt David die knecht Kimham mee. Hij geeft hem een stuk grond en daar bouwt hij een boerderij op en die boerderij diende tevens als... herberg."

Hé, staat er niet bij, Klaas de Boer! Hoe wéét je dat? Daarom heb ik Jeremia 41 gelezen. Daar staat van mensen "die verblijf hielden in Geruth-Kimham, dat bij Bethlehem ligt". Waarom is dat nu zo bijzonder? Weet u wat Geruth betekent? *Herberg*. Geruth-Kimham: *Herberg van Kimham*. En bij dat stadje Bethlehem lag die herberg, die boerderij. Misschien vóór een prachtig huis en achter de stal, waar je kon leven.

Waarom vertel ik dat nu allemaal? Bethlehem was een flink boerenstadje met veel mest op de weg en schapen en boeren. Er waren dus ook heel veel herders die op de schapen moesten passen die geslacht werden in de tempel van Bethlehem. Er woonde eenvoudig, ruig volk, dat rondzwierf daar in de velden van Bethlehem. En dat nu juist *zij* een kijkje in de hoogste hemelen konden nemen en hoorden over Gods grote welbehagen in mensen en dat *zij* als eersten dat Kind in de kribbe mochten zien, dat is toch wonderlijk? Ik denk dat die herders de engelen als teken hebben gezien.

Ik ben nog nooit een engel tegengekomen. En zij? Een legioen van engelen... Dat ook nog gezongen heeft: "Ere zij God!" Dan zeggen die engelen: "Nu moet je naar huis gaan naar de stal." Niet naar de herberg! Naar de stal.

Een herberg is iets dat helemaal is ingericht voor gasten. Dat was als het ware de salon van Bethlehem. In zo'n herberg is het gezellig en warm. Maar in de herberg vind je geen plaatsgenoten. Plaatsgenoten vind je in de stal waar de dieren verzorgd worden, waar je moet zorgen dat het brood op de plank komt. In de stal wordt gewerkt. Daar is het rommelig. Daar speelt het echte leven van mensen zich af. En in zo'n stal komt nu... Jezus. Jezus, lid geworden van het menselijk gezin. Jezus, die woonde tussen de mensen in.

Bij ons op het dorp komen heel veel mensen niet door de voordeur, maar door de achterdeur binnen. Bij ons op het oude dorp hebben heel veel mensen nog niet eens een bel! Daar mag je zo binnenstappen.

Maar als je aan de voordeur komt, ben je gast. Dan word je binnengelaten. En je wordt niet in de keuken gezet, nee, je gaat in de voorkamer en je mag in de grote stoel zitten. Dat had ik bij mijn oude grootmoeder ook. De zondag was belangrijk, dan zaten we in de voorkamer. Maar normaal zaten we in de keuken. Ja, in die voorkamers staan de meubels. Daar ontvang je visite. Maar als je achterom komt, dan ben je welkom. Daar heb je de gezelligheid.

"... en zij (Maria) legde Hem in een kribbe, omdat voor hen geen plaats was in de herberg."

Lucas 2 : 7b

Ik stel mij dat zo voor als je in Bethlehem bij elkaar op bezoek gaat, dat je achter langs gaat, door de stal. En zo'n stal leeft! Daar geloof je, daar zing je, daar fluit je. Daar gaan ook heel veel dingen mis. Daar wordt gehuild, daar wordt geleefd.

Ik ben deze zomer in Drenthe geweest. Daar heb je nog van die oude boerderijen en in de stal leefden de mensen, soms tussen de dieren in. Zo in één keer een vierkant hok waar je sliep en waar je leefde. Ja, die bovenkamer en die opkamer mocht ik één keer bekijken. Dan ging je naar voren en had je het zicht over de velden. Dat is echt voor de high society, daar kleed je je netjes, daar laat je je van je beste kant zien.

Maar Jezus komt niet in zo'n opkamer. Hij komt in de stal. Hij komt in de keuken waar het niet altijd netjes is, waar het soms ruikt en rommelig is, waar dingen aanbranden. En daar legt nu de Here God Zijn Zoon neer. Toen Jezus kwam, kwam Hij achterom. Niet in de herberg, maar in de stal.

En niemand is te laag om die stal binnen te gaan. Je kunt je wel te hoog voelen. Maar te vies ben je nooit! God legt Zijn Zoon tussen mensen en dingen in die anderen verbergen. Dingen die je niet kwijt wilt, misschien verslaving of ruzie of schuld. Bij de dingen die niemand hoeft te zien, daar komt Jezus. Wij hebben het gezongen: "Ook voor mij hebt G' U rijkdom ontzegd." Daar wil Hij nu zijn, daar wil Hij Zijn leven delen met u. Daar draagt Hij en daar verzoent Hij de schuld aan het kruis.

Met Kerst is het begonnen: geen plaats voor Jezus. En dat is Zijn hele leven gebleven. De Bijbel vertelt ervan. Geen plaats om Zijn hoofd neer te leggen. Wég met Hem! "Geen plaats voor Hem!" klonk het uit duizenden kelen. "Kruisigt Hem!!" Een Godswonder: dat Woord heeft onder ons gewoond, dat Woord heeft onder ons geleefd en Hij ruilt het in voor mij. Hij neemt mijn zonde en ongerechtigheid en Hij geeft genade en vrede. Gelukkig dat er toch voor mij een plaats is, doordat er voor Jezus geen plaats was.

Misschien dat je naar deze dienst luistert. Misschien voel je je wel eenzaam daar bij de radio en tel je niet mee. Misschien ben je wel gewond geraakt in het leven en doet het je niets meer. Al ben je misschien geen hoogvlieger op het gebied van intellect en verstand, toch zegt Jezus vanmorgen: "Kom maar bij Mij zitten in de keuken. Kom maar bij Mij zitten aan de keukentafel. Dat is zo'n beste plek om te praten van hart tot hart." Dan kijkt Jezus jou vanmorgen in de ogen en Hij zegt: "Er is voor jou ook nog een plaats in de herberg. Er is voor jou ook nog een plaats in het Vaderhuis van God."

"En de engel zei tot hen (de herders): Weest niet bevreesd, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die heel het volk zal ten deel vallen... "

Lucas 2 : 10

Maar dan de kernvraag en dan kijkt Hij dwars door je heen en zegt: "Heb jij ook een plaatsje voor Mij?" Dan kijkt Jezus je in de ogen: "Een plaatsje voor Mij, je Redder, je Koning, een plaatsje voor.... het Kind?" Dan kun je van hoogvliegers wat leren. Kent u dat verhaal van Wally? Een verhaal dat ik wel vaker vertel als ik aan kinderen het kerstverhaal mag vertellen.

Wally had niet zoveel verstand. Wally was wat achter. Wally telde niet mee. Maar Wally was er altijd, elke keer. Wally kon geen lange zinnen onthouden en toch mocht hij dat jaar meespelen in het kerstspel. Maar welke rol? Daar werd over nagedacht. Nu, de enige rol die Wally zou kunnen spelen, was de rol van de herbergier. Hij had maar een paar woorden te leren. Eerste optreden: "Geen plaats." Drie keer zeggen, Wally! En het tweede optreden: "Jullie mogen wel in de stal slapen." Kun je dat? Nu, dat kon hij wel.

En ze hadden geoefend.... Geweldig! Het zat er helemaal in en hij was helemaal geïnspireerd. Toen was de uitvoering. Het kerstspel begon en het ging geweldig. Wally was helemaal geprepareerd en geïnspireerd door zijn rol. Daar kwamen Jozef en Maria.... Maria met haar dikke buik. Ze klopte op de deur van de herberg. "Is er nog plaats?" Daar kwam Wally: "Geen plaats! Geen plaats! Geen plaats!" Toen zag hij Jozef en Maria weglopen. Jozef keek nog één keer om en hij keek zo naar Maria. Toen moest hij zeggen: "Jullie mogen wel in de stal." Maar Wally was helemaal onder de indruk. Hij zei: "Stop! Stop! Jullie mogen wel slapen in mijn bed. Jullie mogen wel slapen in mijn kamer. Jullie mogen wel slapen bij mij in mijn huis."

Einde van het kerstspel! Een ander einde dan ze gedacht hadden. Maar die eenvoudige Wally had de spijker op de kop geslagen, daar waar het op aan komt op het einde: tóch plaats.

Nu, lieve mensen, dat geef ik u vanmorgen mee. Dat er plaats is voor Jezus in de herberg van je hart.

En wat hou je nu van het Kerstfeest over? Ben je net zoals Maria die de woorden bewaart als een kostbaar geschenk in de herberg van je hart? Bid maar mee: "Ook voor mij hebt G'U rijkdom ontzegd." Er was geen plaats in de herberg van Bethlehem voor Gods grote geschenk. Maar er is wel plaats in de herberg van je hart.

Gods grote genade.... Gods herberg kan zoveel mensen herbergen! En die herberg staat nog open. Laten we nu die plaats maar gaan innemen. Als we plaats hebben genomen in Gods herberg, dan weet je dat je veilig bent. Dan ga je ook geen deuren voor anderen dichtgooien. Dan maakt God een nieuw begin. En Hij brengt nieuw licht in deze wereld. En dat begint met de geboorte van een Kind. Nieuw licht. Zichtbaar licht. Tastbaar licht.

"U is heden de Heiland geboren, namelijk Christus de Here, in de stad van David. "

Lucas 2 : 11

Deze week heb ik staan kijken naar een heel aparte kerstboom. Hij was niet geel, hij was een beetje blauw. Ik zat er zo naar te kijken en ik zei: "Wat is dat een aparte kerstboom." Toen zeiden ze: "Dat is ledverlichting." Ik zei: "O..." Dat hebben we tegenwoordig: ledverlichting. Ik zei: "Dat zijn drie woorden." De mensen zaten zo naar me te kijken en ze zeiden: "Bent u weer met een preek bezig?" Ik zei: "Ja, drie woorden: *licht en duisternis, liefde en dankbaarheid*. Daar kun je een preek van maken."

Nu, het maakt niet uit wat voor verlichting je hebt, het gaat erom dat je dat licht laat schijnen in deze wereld. En dan is Kerst nog maar het begin, een klein begin, want het wordt een groots einde als je de herberg vindt bij God. God is mens geworden. En dat is nu wat wij met Kerst gaan vieren. God doorbreekt het donker wat de mensen hebben gemaakt. En dan ervaar je iets heel bijzonders.

"Is *De Herberg van het Zesde Geluk* nu een boek of een film?" Het heeft me aan het denken gezet. Die herberg uit dat kerstverhaal, ik had er nog nooit over nagedacht. Ja, met Kerstfeest zitten bij ons alle herbergen vol. Maar nu eens eerlijk, hoe zit het met de herberg van uw hart? Als je Jezus kent wordt je leven vol blijdschap. De engel heeft zelfs gezegd: "Grote blijdschap." En als je die grote blijdschap hebt, dan wordt Kerstfeest *De Herberg van het Grote Geluk*. Dan ga je met Jezus door het leven en ken je Hem. En je weet: Kerstfeest is Christusfeest en vol blijdschap ga je door het leven. En dan weet je één ding:

O, mocht ik Uwe troost ervaren,
doe intocht, Heer, in mijn gemoed.

Mijn gemoed, mijn hart: *De Herberg van het Grote Geluk*. Amen.